

METODE NUMERICE: Tema #1

PageRank

Termen de predare: 29 APRILIE 2018

Obiectivele Temei

Obiectivele generale ale acestei teme de casă sunt:

- Familiarizarea cu metoda PageRank folosită de motoarele de căutare pentru calculul relevanței unei pagini web;
- Implementarea algoritmilor Iterative și Algebraic pentru problema PageRank;
- Să calculeze inversa unei matrici folosind o metoda stabilă numeric.
- Calculul Gradului de Apartenență.

Descriere generala

PageRank este un algoritm de analiză a hiperlegăturilor din Internet, folosit de motorul de căutare Google pentru a acorda o pondere fiecărui element dintr-o mulțime de documente interconectate prin hiperlegături, cu scopul măsurării importanței relative în cadrul mulțimii. Fie un set de N resurse (pagini web). Fiecare pagină din acest set poate conține link-uri spre alte pagini. Spre unele pagini vor fi îndreptate mai multe link-uri decât spre altele. Cu alte cuvinte, un utilizator (care navighează pe Internet, accesând diverse pagini întâmplător) va accesa cu o probabilitate mai mare unele resurse, iar alte resurse vor fi accesate cu o probabilitate mai mică.

Putem spune că paginile care vor fi vizitate cu o probabilitate mai mare sunt mai *importante* decât celelalte (conțin informații mai multe, sunt lucrări științifice mai citate decât altele etc).

Un **motor de căutare** va trebui să redirecteze în prim-plan paginile cele mai importante (astfel încât dacă un utilizator caută un *ac* (anumite informații, în funcție de cuvintele-cheie tastate de acesta) *în carul cu fân* (mulțimea tuturor paginilor web), atunci această sarcină să nu fie proverbial de imposibilă. Astfel, un motor de căutare are nevoie de un mod de a măsura importanța unei resurse din cadrul unui set, și de un algoritm de calcul a acestei importanțe. Un algoritm care calculează acest factor este *PageRank*, iar *unitatea* de măsură folosită este *indicele PageRank*. Vom nota $PR(R)$ indicele *PageRank* al resursei R .

Pentru a înțelege cum funcționează acest algoritm, să ne imaginăm că vrem să calculăm cât de importantă este pagina A , de exemplu. Să notăm cu $M(A)$ mulțimea tuturor paginilor din care se poate ajunge la pagina A printr-un singur clic. Fie $B \in M(A)$. Evident, cu cât probabilitatea ca un utilizator să ajungă la pagina B este mai mare, cu atât probabilitatea de a ajunge la A este mai mare. De asemenea, cu cât numărul de link-uri deținut de pagina B este mai mare (vom nota cu $L(B)$ acest număr) este mai mare, cu atât probabilitatea ca următoarea pagină vizitată să fie A este mai mică. Dacă luăm în considerare și celelalte pagini din $M(A)$, precum și probabilitatea ca un utilizator să continue navigatul pe Internet (această probabilitate este dată de un coeficient d), atunci formula de a calcula $PR(A)$ (considerând că se știe $PR(B)$),

$\forall B \in M(A)$ este:

$$PR(A) = \frac{1-d}{N} + d \sum_{B \in M(A)} \frac{PR(B)}{L(B)} \quad (1)$$

La adresa web [1] (la secțiunea Computation) veți găsi pseudocodul pentru diferiți algoritmi de a determina coeficienții PR .

O metoda importantă folosită în algoritmul de PageRank este bazată pe funcțiile membru din logica fuzzy. *Logica fuzzy* ([3]) este o logică care extinde logica clasică, booleană. Astfel, dacă în logica booleană o propoziție ia valori dintr-o mulțime a cărei cardinal este 2, în logica fuzzy valoarea de adevăr a unei propoziții $\in [0, 1]$. Aceste valori sunt date de așa-zise *funcții membru* ([5]).

Cerinta 1. Algoritmul *Iterative* (40p)

Să presupunem existența unui program care primește ca date de intrare o colecție de N resurse web și determină un graf, reprezentat printr-o listă de adiacență. Acest graf va fi afișat într-un fișier, astfel: pe prima linie va fi dat numărul N , iar pe următoarele linii vor fi date listele de vecini: o linie va începe cu numărul nodului (fie i acest parametru) pentru care se dau vecinii, va urma numărul de noduri cu care se învecinează nodul i , iar următoarele numere reprezintă nodurile cu care se învecinează i . Pe ultimele 2 linii sunt date valorile val_1 și val_2 (câte una pe linie; le veți folosi pentru a rezolva cerințele următoare ale temei). Pentru a rezolva cerințele temei, va trebui să construiți matricea de adiacență a acestui graf (notată cu A : $A(i, j) = 0$, dacă nodul i nu se învecinează cu nodul j , și 1 altfel).

Pentru calcularea indicelui PageRank folosind algoritmul *Iterative* se alege inițial $PR(p_i, 0) = \frac{1}{N}$. La pașii următori se folosește relația de recurență:

$$PR(p_i, t+1) = \frac{1-d}{N} + d \sum_{p_j \in M(p_i)} \frac{PR(p_j, t)}{L(p_j)}$$

Sau se poate folosi forma matriceală:

$$R(t+1) = dMR(t) + \frac{1-d}{N}\mathbf{1}. \quad (2)$$

unde $R_i(t) = PR(p_i, t)$, $\mathbf{1}$ este vectorul coloană de lungime N care conține numai 1.

Matricea $\mathcal{M}$ este definită astfel:

$$\mathcal{M}_{ij} = \begin{cases} \frac{1}{L(p_j)} & \text{dacă } j \text{ are link către } i \\ 0 & \text{altfel} \end{cases}$$

Sau $\mathcal{M} = (K^{-1}A)^T$, unde A este matricea de adiacență, iar K este o matrice diagonală cu gradele de ieșire pe diagonală.

Algoritmul se oprește când se atinge pentru un ϵ :

$$|R(t+1) - R(t)| < \epsilon$$

Să se implementeze algoritmul *Iterative* descris mai sus. Observații:

1. Orice pagină web analizată conține cel puțin un link spre o altă pagină web. Asta înseamnă că matricea K (din algoritmul *Iterative*) este inversabilă.
2. Sunt unele pagini mai lungi care au link-uri spre ele însele (pentru a permite o navigare mai ușoară), deci nu toate elementele de pe diagonala principală a matricii A sunt 0. În analiza efectuată, aceste link-uri nu au nicio semnificație, deci acestea nu vor intra în calcul. Deci $A(i, i) = 0, \forall i \in \{1, 2, \dots, N\}$.

3. Algoritmul va fi implementat în fișierul `Iterative.m`; funcția `Iterative` va primi ca argumente, în această ordine: numele fișierului din care va citi graful, parametrul d (vezi descrierea lui mai sus), parametrul ϵ (eroarea care apare în calculul vectorului PR). Va avea ca dată de ieșire vectorul PR .

```

1 function R = Iterative(nume, d, eps)
2     % Functia care calculeaza matricea R folosind algoritmul iterativ.
3     % Intrari:
4     % -> nume: numele fisierului din care se citeste;
5     % -> d: coeficientul d, adica probabilitatea ca un anumit navigator sa
        continue navigarea (0.85 in cele mai multe cazuri)
6     % -> eps: eruaarea care apare in algoritm.
7     % Iesiri:
8     % -> R: vectorul de PageRank-uri acordat pentru fiecare pagina.

```

Listing 1: Iterative.m

4. Toate fișierele de intrare vor conține pe prima linie numărul N , apoi pe următoarele N linii matricea de adiacență.

Cerinta 2. Algoritmul *Algebraic* (40p)

Când $t \rightarrow \infty$ ecuația 2:

$R = dMR + \frac{1-d}{N}\mathbf{1}$ care are soluția

$R = (\mathcal{I} - dM)^{-1} \frac{1-d}{N}\mathbf{1}$, unde $\mathcal{I}$ este matricea identitate.

Să se implementeze algoritmul *Algebraic* descris mai sus, folosind fișierul `Algebraic.m`; funcția `Algebraic` va primi ca argumente, în această ordine: numele fișierului de intrare (care are structura fișierului de intrare de la Cerința 1), parametrul d (care are aceeași interpretare ca la Cerința 1). Va avea ca dată de ieșire vectorul PR .

```

1 function R = Algebraic(nume, d)
2     % Functia care calculeaza vectorul PageRank folosind varianta algebraica de
        calcul.
3     % Intrari:
4     % -> nume: numele fisierului in care se scrie;
5     % -> d: probabilitatea ca un anumit utilizator sa continue navigarea la o pagina
        urmatoare.
6     % Iesiri:
7     % -> R: vectorul de PageRank-uri acordat pentru fiecare pagina.

```

Listing 2: Algebraic.m

Observație. Pentru a calcula inversa unei matrici, se va folosi algoritmul **Gram-Schmidt**: fie T o matrice (cu n linii și n coloane) inversabilă pentru care se cere să se determine T^{-1} . Avem: $T = [t_1 \ t_2 \ \dots \ t_n]$, iar $T^{-1} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_n]$ și $T \cdot T^{-1} = I_n$. Deci,

$$T \cdot [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_n] = [e_1 \ e_2 \ \dots \ e_n] \quad (3)$$

$$T \cdot x_i = e_i. \quad (4)$$

unde e_i este coloana i din matricea unitate I_n .

Pentru a afla T^{-1} se va rezolva sistemul 4 pentru fiecare i în parte, folosind algoritmul Gram-Schmidt optimizat.

Indicație. Puteți aplica algoritmul Gram-Schmidt o singură dată, pentru a afla Q și R astfel încât $T = Q \cdot R$; pe baza matricilor Q și R veți rezolva apoi cele n sisteme de ecuații.

```
1 function B = GramSchmidt(A)
2 % Functia care calculeaza inversa matricii A folosind factorizari Gram-Schmidt
3 % Se va inlocui aceasta linie cu descrierea algoritmului de inversare
```

Listing 3: GramSchmidt.m

Cerinta 3. Gradul de Apartenenta (20p)

Fie următoarea funcție membru:

$$u(x) = \begin{cases} 0, & x \in [0, val_1); \\ a \cdot x + b, & x \in [val_1, val_2]; \\ 1, & x \in (val_2, 1] \end{cases} \quad (5)$$

unde val_1 și val_2 sunt date în fișierul de intrare, așa cum este descris la Cerința 1; a și b sunt valori calculate de voi astfel încât $u(x)$ să fie o funcție continuă (conforma cu 5). Această funcție indică gradul de apartenență al paginii a cărui PageRank este x la mulțimea *paginilor importante*.

```
1 function y = Apartenenta(x, val1, val2)
2 % Functia care primește ca parametrii x, val1, val2 si care calculeaza valoarea
  funcției membru in punctul x.
3 % Stim ca 0 <= x <= 1
```

Listing 4: Apartenenta.m

Să se scrie fișierul `PageRank.m`; funcția `PageRank` primește ca date de intrare, în această ordine, un nume de fișier, parametrul d , parametrul eps . Toți acești parametri au interpretarea de mai sus.

```
1 function [R1 R2] = PageRank(nume, d, eps)
2 % Calculeaza indicii PageRank pentru cele 3 cerinte
3 % Scrie fisierul de iesire nume.out
```

Listing 5: PageRank.m

`PageRank.m` va scrie un nou fișier, a cărui nume este dat de numele fișierului primit ca parametru, la care se concatenează șirul `.out`. Va scrie în noul fișier, pe prima linie, numărul N (numărul de pagini web analizate), va calcula vectorul PR folosind primul algoritm și-l va scrie în fișierul `.out` pe N linii, apoi va calcula vectorul PR folosind al doilea algoritm și-l va scrie în fișierul `.out`; se va lăsa un rând gol între N și primul vector, și un rând gol între cei doi vectori. După acest pas, se va ordona descrescător vectorul PR calculat de cel de-al doilea algoritm (folosind orice algoritm de sortare, se va nota PR_1 acest vector sortat). Se va lăsa în fișierul de ieșire un spațiu liber, apoi se vor afișa N linii de forma:

$i \quad j \quad F$

unde i reprezintă indici în vectorul PR_1 (se vor afișa în ordinea: $1, 2, 3, \dots, N$), j reprezintă nodul a cărui *PageRank* este $PR_1(i)$, iar $F = u(PR_1(i))$. Practic, se va face un clasament al celor mai *importante pagini*, clasament în care interesează locul obținut (adică numărul i), numărul paginii care a obținut acest loc, și gradul de apartenență a acestei pagini la mulțimea *paginilor importante*.

Exemple de date de intrare si de rezultate

Exemplu 1

$d = 0.85$, $eps = 0.001$; Conținutul fișierului graf1 este:

```
7
1 3 2 3 4
2 3 3 4 5
3 5 1 2 5 6 7
4 5 1 2 3 6 7
5 3 4 6 7
6 3 1 4 5
7 4 1 2 3 5
0.001
0.95
```

Funcția PageRank.m va scrie fișierul graf1.out:

```
7
0.137730
0.142355
0.156163
0.176215
0.147967
0.119785
0.119785

0.137419
0.142396
0.156189
0.176532
0.147754
0.119855
0.119855

1 4 0.184965
2 3 0.163529
3 5 0.154641
4 2 0.148994
5 1 0.143750
6 7 0.125242
7 6 0.125242
```

Exemplu 2

$d = 0.85$, $eps = 0.001$; Fișierul graf2 conține:

```
8
1 2 2 3
2 5 1 2 4 5 8
3 4 1 2 7 8
4 5 1 2 3 5 6
5 6 1 2 3 4 7 8
6 3 5 7 8
```

```
7 5 1 2 3 7 8
8 3 1 2 3
0.08
0.85
```

Funcția PageRank.m va scrie fișierul graf2.out:

```
8
0.185532
0.218111
0.179646
0.077618
0.087414
0.031813
0.078387
0.141480
```

```
0.185572
0.218095
0.179872
0.077464
0.087308
0.031919
0.078385
0.141387
```

```
1 2 0.179344
2 1 0.137106
3 3 0.129704
4 8 0.079723
5 5 0.009490
6 7 0.000000
7 4 0.000000
8 6 0.000000
```

Detalii de implementare și redactare

Tema de casă va implementa funcțiile menționate la fiecare cerință în parte. Pentru implementarea temei puteți folosi și alte funcții definite de voi, dar cele menționate mai sus sunt obligatorii. Este bine să țineți cont de următoarele aspecte:

- codul sursă va conține comentarii semnificative și sugestive cu privire la implementarea algoritmilor;
- existența unui fișier `readme.txt` care va prezenta detaliile legate de implementarea și testarea temei;
- fișierele care compun tema de casa vor fi incluse într-o arhivă `.zip` care respectă specificațiile din regulamentul cursului; tema se va implementa în Matlab și va fi testată în mediul Octave.

Resurse Web

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/PageRank>
2. <http://www.cs.huji.ac.il/~csip/CSIP2007-intro.pdf>
3. http://en.wikipedia.org/wiki/Fuzzy_logic
4. <http://www.seattlerobotics.org/encoder/mar98/fuz/flindex.html>
5. <http://www.atp.ruhr-uni-bochum.de/rt1/syscontrol/node117.html>